

HAVENKRANT

Port of Rotterdam

40
JUBILEUM

WERELDHAVENDAGEN
Special

1, 2 EN 3 SEPTEMBER 2017

FOTO: JIRI BOLLER

Deze talenten hebben de haven aan hun voeten

pagina 7

SAMEN MET BEWONERS, BEDRIJVEN EN GEMEENTEN BRENGT HET HAVENBEDRIJF ROTTERDAM EEN DUURZAME, VEILIGE EN BEREIKBARE HAVEN DICHTBIJ - NR. 35 JAARGANG 9 - SEPTEMBER 2017

Werelds!

WERELDHAVENDAGENSPECIAL

- Ferdinand maakt de vetste vlogs
- Vergaap je aan de inzet van de Koninklijke Marine
- Bezoek wereldse activiteiten

en

WIN
EEN UITJE
NAAR TEAM
TERMINAL

ONDERTUSSEN OP Maasvlakte 2

31-7-2017
14.00 UUR

FOTO: PAUL MARTENS

Op Maasvlakte 2 wordt nieuw haventerrein opgespoten. Fotograaf Paul Martens brengt met een drone het proces in beeld.

Deze foto maakte Paul tijdens de eerste werkzaamheden in de Prinses Alexia-haven. 'De zanddammen die horizontaal over het beeld lopen zijn al opgespoten. Het baggerschip op de achtergrond spuit een mengsel van zand en water door de leiding het land op, zodat er nieuw terrein ontstaat. Uiteindelijk komt er ongeveer zeventig hectare.' Het nieuwe haventerrein is voor een *offshore center* waar bedrijven straks onder andere een

bijdrage kunnen leveren aan nieuwe windparken op zee en het ontmantelen van olie- en gasplatforms. Paul maakte de foto met een drone. Dat mag niet iedereen. 'Ik heb een licentie voor zakelijk gebruik. Je mag niet overal met een drone fotograferen; er is een speciale kaart waarop je precies kunt zien waar je mag vliegen.' De komende maanden keren Paul en zijn drone vaak terug naar deze plek om foto's te maken van de voortgang.

DE HAVENSPOT VAN **Flikken-regisseur Martin Schwab**

FOTO: THEO VAN PELT

'In Rotterdam kun je goede politieverhalen vertellen'

'Het is leuk om te werken op plekken waar je als kind gespeeld hebt', zegt Martin Schwab, regisseur van Flikken Rotterdam en van tientallen afleveringen van Flikken Maastricht. Hij groeide op in Oud-IJsselmonde. Maar Rotterdam is niet te vergelijken met Maastricht. Dit is zo'n architectonische stad. En: je kunt hier goede politieverhalen vertellen – vraag maar aan de agenten! Dat Martin alweer jaren in Amsterdam

woont, maakt wat hem betreft niks uit: 'Natuurlijk is de stad veranderd. Ik ging vroeger met mijn ouders een lekkerbekkie eten bij Hoek van Holland. Dat was vertier in de jaren zestig. Nu staat er een gigantisch restaurant! Toch zijn Martins eigen ervaringen terug te zien in de serie. 'In het eerste seizoen zag je bijvoorbeeld vaak de Maastunnel. De reden? Ik fietste daar als kind elke dag doorheen.' De haven blijft Martin inspireren: 'Het is een heel

cinematografisch decor, om het in vaktaal te zeggen.'

Eén ding is voor de regisseur zeker: het tweede seizoen wordt nog beter dan het eerste. En dat zijn crew en acteurs geen echte Rotterdammers zijn? Daar wil Martin niks over horen. Hij lacht: 'Eén Rotterdams accent bestaat niet. En een echte Rotterdammer heb altijd wel wat te zeiken.' *Tweede seizoen van Flikken Rotterdam, vanaf 15 september op NPO1.*

Allard Castelein, CEO van het Havenbedrijf Rotterdam, over de Wereldhavendagen: 'Niet alleen de lasten, maar ook de lusten van de haven.'

Wat betekent het thema van de Wereldhavendagen, 'werelds', voor jou?

'Dat Rotterdam letterlijk een wereldstad is. Ik heb het geluk dat ik hier mag werken en wonen. Ik heb over de hele wereld gewerkt, maar hier voel ik me enorm op mijn plek. Haven en stad vormen een smeltkroes van tientallen nationaliteiten uit alle delen van de wereld, zonder het onversneden Rotterdamse te verliezen. Deze stad is werelds, net als de haven.'

Hoe beleef jij de Wereldhavendagen?

'Het is een combinatie van werk en ontspanning. Een driedaags feest van, voor en door de hele havengemeenschap, en daar horen voor mij ook officiële ontmoetingen bij. Tegelijkertijd probeer ik altijd de sfeer op te snuiven door samen met alle Rotterdammers en de vele andere bezoekers van buiten de regio te genieten van deze unieke plek. Het is mooi om dat te kunnen delen met dit havenfeest. Het versterkt ook de toch al innige band tussen de haven en de stad.'

DEZE STAD IS WERELDS, NET ALS DE HAVEN

Is dat ook de reden om te sponsoren?

'Ik vind het belangrijk dat het Havenbedrijf Rotterdam meehelpt aan een prettige leefomgeving. Naast de lasten, ook de lusten voor alle omwonenden van de haven. Daar zorgen we voor met onze jaarlijkse winstuitkering aan de gemeente en het Rijk. Maar ook door onze rechtstreekse steun aan verschillende grote en kleine evenementen in de stad. Zo hebben we deze zomer ons sponsorcontract met Feyenoord met drie jaar verlengd en blijven we nog vijf jaar verbonden aan het North Sea Jazz-festival. Maar minstens zo belangrijk is onze bijdrage aan het Delta Port Donatiefonds voor initiatieven op lokaal niveau.'

Lees de Wereldhavendagen-special in deze krant.

GESPOT *Wikkelboot*

In de Wijnhaven, tussen hoge woontorens, dobert sinds kort een heel bijzonder bootje: de wikkelboot, gefabriceerd uit 24 lagen waterdicht gemaakt golfkarton. 'Dankzij het karton hoor je niks van de stad', vertelt Sander Waterval, initiatiefnemer van The Red Apple Marina, het nieuwe Rotterdamse jachthaventje in de Wijnhaven. En dat is handig, want dit drijvende *tiny house* (mini huis) is beschikbaar voor vergaderingen en als hotelkamer. Het bevat een douche, wc, twee persoonsbedden, een keukentje, terrassen en een vergaderruimte. 'Een uniek bootje op een unieke plek, midden in het Maritiem District waar stad en water samenkomen.'

THEREDAPPLEMARINA.NL/WIKKELBOAT

FOTO: THE RED APPLE MARINA

Elk havennummer zijn eigen verhaal. Bek & Verburg is hier gevestigd, een familiebedrijf dat scheepsafval inzamelt. Hoe? Met 'varende vuilniswagens': één inzamschip kan 12 ton rotzooi afvoeren, het gewicht van een stevige stadsbus. Huishoudelijk afval, maar ook vloeibare stoffen uit de kombuis of machinekamer. Kennismaken met het werk van deze varende vuilnis mannen? Boek de excursie tijdens de Wereldhavendagen. BEK-VERBURG.NL

Haven
4250

Van vervallen haven tot hippe hotspot

- » In Merwe-Vierhavens (M4H) veranderen oude pakhuizen in werkplaatsen voor creatieve ondernemers
- » Straks drijven er misschien ook woningen op het water
- » Van stukgoedhaven tot nieuwe hotspot M4H

Toen:

KISTEN EN KRATTEN OP DE KADE

Midden jaren dertig moet de Merwehaven net zo'n spiksplinternieuwe indruk hebben gemaakt als de puntgave terminals op Maasvlakte 2 nu. Deze haven werd in de jaren 1927-1930 speciaal aangelegd voor de overslag van 'stukgoed', zoals groenten en fruit, verpakt in kisten, kratten, vaten of balen. Merwehaven bouwde zo voort op het succes van de vier nabijgelegen havens (snap je hem, 'Vierhavens') die eerder waren aangelegd.

ARBEIDSINTENSIEF

Het zinderde van de havenactiviteiten in dit gebied op de noordoever van de Maas. Overal liepen havenarbeiders af en aan, sjouwend met kisten, kratten of balen. Ondertussen maakten kranen overuren om de scheepsruimen te legen of te vullen. Containers waren nog niet uitgevonden, dus alle goederen moesten per zak, krat of kist worden gelost.

BEDERFELIJKE WAREN

Sinds de ingebruikname gingen er allerlei soorten exotisch fruit over de kades. Dat aandeel steeg aanzienlijk toen Cornelis Swarttouw hier in 1947 een gigantische loods met een verwarmingsinstallatie opende. Voor het eerst was het mogelijk om de temperatuur in de loods te regelen, waardoor bederfelijke waren langer goed bleven. Toen ook Blaauwhoedenvaer een koelhuis in gebruik nam, groeide de Merwehaven na de oorlog uit tot dé fruithaven, waar groenten, fruit en sappen uit Zuid-Afrika en Zuid-Amerika (vooral Chili) hun weg vonden richting het Europese achterland.

REEFERS

Tot halverwege de jaren negentig leidde deze fruithaven een bloeiend bestaan. Maar met de opmars van gekoelde containers ('reefers') verplaatste de fruithandel zich grotendeels naar de containerterminals elders in de haven. Veel bedrijven vertrokken en het verval zette eind jaren negentig in. De ooit zo bloeiende fruithaven veranderde in een tippelzone. Maar die tijd is voorbij...

Het zinderde van de havenactiviteiten in het gebied.

FOTO: STANISLAF ROTTERDAM

FOTO: PROEIER RIS

Nu:

KNUTSELEN IN DE KEILEWERF

Merwe-Vierhavens is een gebied in een overgangsfase. Van een rauwe rafelrand naar een hippe hotspot. Tientallen miljoenen euro's investeerden gemeente en Havenbedrijf Rotterdam in de stadshavens. Straten zijn opgeknapt, louches handeltjes uitgekocht. Het idee: de 'nieuwe economie' ruim baan geven. Het achterliggende doel: banen scheppen die de stad goed kan gebruiken, zodat een aantrekkelijke wijk ontstaat waar mensen willen wonen en werken.

STAALSLAGERS

Wie door Merwe-Vierhavens loopt, struikelt over de voorbeelden. Zo opende in 2015 de Keilewerf zijn deuren: een leegstaande loods van drieduizend vierkante meter die nu onderdak biedt aan ruim

veertig creatieve ondernemers. Slogan: 'de werf waar je alles kan (laten) maken'. Hier loop je staalslaggers, meubelmakers, muzikanten, surfboardshapers en foodtruckbouwers tegen het lijf. Maar je kunt hier ook terecht als je zelf iets wil (laten) maken of een werkbank wil huren.

DROOMFABRIEK

Aan de Lekhaven vind je het karakteristieke gebouw Vertrekhal Oranjelijn, een populaire trouwlocatie. Hier zitten allerlei bedrijfjes uit de ambachtelijke voedselhoek. Denk aan verse broodjes van Jordy's Bakery en kwaliteitskoffie van Santas. En in een oude vleesfabriek, omgedoopt tot de Spek Design Dock, wemelt het van de modeontwerpers, filmmakers en designstudio's. Even verderop heeft ontwerper Daan Roosegaarde zijn 'Droomfabriek' geopend, bekend van zijn innovatieve projecten zoals duurzame verlichting voor de Afsluitdijk. En aan de Keileweg creëert de kunstenaar Joep van Lieshout (van 'Cascade': het beeld van olievaten op de Blaak) zijn gigantische installaties in een voormalige zoutopslag. Tot slot zijn in de zwart-wit geblokte Europointtorens bij Marconiplein allerlei biomedische bedrijven neergestreken. Zonder overdrijven kun je dus zeggen dat Merwe-Vierhavens bezig is met een make-over. Daarbij wordt het verleden

niet uitgewist. Want aan de kades gaat de op- en overslag van vooral fruitsappen en -pulp voorlopig door. Hoe ziet M4H er over vijf of tien jaar uit? Een levendige wijk waar Rotterdammers graag werken, recreëren en misschien zelfs op het water wonen (zie kader). Tenminste, dat is de inzet van de beleidsmakers.

STADSHAVENSROTTERDAM.NL

DRIJVENDE WOONWIJKEN

Rotterdam wil graag experimenteren met drijvende woningen. Merwe-Vierhavens is een van de locaties die in beeld is voor een experiment.

Concreet zijn deze plannen (nog) niet. Maar de bouw van de eerste drijvende, Rotterdamse woonwijk lijkt vooral een kwestie van tijd.

Wel concreet: de Floating Farm, een drijvende boerderij met koeien, die eind dit jaar in gebruik wordt genomen.

STAD VAN DE TOEKOMST IN M4H

Op 2 september strijkt FabCity Rotterdam, de mini-stad van de toekomst, neer in Merwe-Vierhavens. FabCity biedt een podium voor makers, de-

signers, uitvindes, hackers, nerds, koks en vakidioten. Leer werken met robots, ontwerp 3D met een pen, een computer of je blote hand. Mors alsjeblieft wat eten,

want daar maken we energie van. Scan je hoofd, sloop je telefoon. Maak bier van brood en leer hoe je electriciteit uit je kamerplanten haalt. Zie p.8 voor details.

Wietse zoekt zeebeschermers

Wietse van der Werf bedacht de 'Sea Ranger Service'. Tijdens de Wereldhavendagen zoekt hij tot in hun tenen gemotiveerde jongeren om het leven op zee te beschermen.

Liefde voor de natuur kreeg Wietse (34) met de paplepel ingegoten. Door zijn moeder Annelies ging hij vogels tellen, wilgen knotten, aan de slag als jeugdnatuurwachter. Maar toen Nederland te klein werd, koos hij als 19-jarige verrassend voor de *School of Violin Making* in Nottingham. 'Ik heb een passie voor houtbewerking. Mijn zus speelt viool. Zo'n instrument leek me ultiem moeilijk om te maken. Misschien dat ik dingen niet graag half doe', legt de geboren Utrechter zijn niet alledaagse beroepskeuze uit.

VIOLBOUWER

Tien jaar lang was Wietse vioolbouwer. In zijn vrije tijd bleef hij zich gepassioneerd inzetten voor natuurbehoud. Uiteinde-

'In een loods aan de Keilestraat werken we hard aan de afbouw van het eerste Sea Ranger-schip'

lijk verloor de viool het definitief van het buitenkind in hem. Er bestond geen organisatie die actief meehielp bij het handhaven van milieuregels op zee, concludeerde Wietse na een marktanalyse. Van alle vis die in Europa wordt verhandeld, is veertig procent illegaal gevangen. Om daar iets tegen te doen, richtte hij *The Black Fish* op, later gevolgd door *Wildlife Air Service*, een luchtdienst die met vliegtuigjes op illegale vissers jaagt. En twee jaar geleden zette hij de sociaalmaatschappelijke onderneming *Sea Ranger Service* op. Inmiddels werken hier zeventien man, waaronder Cees de Vries, voormalig directeur van Koninklijke Schuttevaer, aan de realisatie van het ideaal: een dienst die overheden helpt bij het beschermen van het leven op zee. 'Met bestaande middelen ondersteun

ik de overheid bij het natuurbehoud. Er is al veel wetgeving, maar het gaat om de uitvoering. Als je iets doet, moet je het goed doen.'

VETERANEN

Het idee achter de *Sea Ranger Service* is goed doordacht. 'We hebben een sociaal-maatschappelijke onderneming opgericht om zeilwerkschepen te ontwikkelen en te bouwen. Daarmee gaan we namens de overheid controleren of men zich aan de wetgeving op zee houdt. Dat doen we voor een deel met jongeren die moeilijk aan de bak komen. Wij selecteren en begeleiden hen. Jonge veteranen van de marine leiden ze op.'

Voor de zeer strenge selectie kan Wietse nog jongeren tussen de 18 en 26 gebruiken. Hij streeft naar een groep van zestig jonge academici en hbo'ers en twintig werkloze jongeren. Die ondergaan begin 2018 een zogenoemde 'bootcamp': in vijf weken volgen ze allerlei korte maritieme trainingen. Alleen de beste twaalf van die wedkamp worden geselecteerd om in de zomer van 2018 te beginnen aan de eerste betaalde 'dienstverlening op zee'. Het gaat dan om teams van acht man: twee ex-marineofficieren en zes toppers van de bootcamp. Ze werken veertien dagen op, veertien dagen af. Een andere groep van twaalf 'reservisten' krijgt de mogelijkheid om ander werk in de haven te verrichten, zoals inspecties. Van der Werf verwacht niet alleen dat de *Sea Rangers* veel leren en ervaring opdoen, maar ook dat ze blijvende motivatie putten uit 'het *Sea Ranger*-schap', zodat ze ijzersterk terugkeren in de maatschappij.

INTERNATIONALE UITROL

Om zijn mooie plannen te verwezenlijken, zoekt Wietse nog enkele investeerders. 'Geen donateurs', benadrukt hij. Ondertussen is de ondernemer al wel druk in gesprek met de overheid. Zes ministeries en vier rijksdiensten zijn inmiddels aangehaakt. Over de concrete invulling van taken wordt nog onderhandeld. Wat de *Sea Rangers* niet doen, is wel duidelijk: 'We zijn niet tegen vissers. We doen niet aan handhaving.' Ondertussen wordt in een loods aan de Keilestraat hard gewerkt aan de afbouw van het eerste *Sea Ranger*-schip. En daar blijft het niet bij als het aan Wietse ligt: over een paar jaar varen er vijf over de Noordzee. En een internationale uitrol lijkt hem een kwestie van tijd. 'Een deel van de Doggersbank is Duits. Als we die controleren namens de overheid is het logisch dat we dat Duitse gedeelte ook meenemen.' Voor half werk moet je niet bij Wietse van der Werf zijn.

SEARANGERS.ORG

Geïnteresseerd? Bezoek de *Sea Rangers Service* op de Wereldhavendagen. Meer info in de special in deze krant.

Thema
Werelds

HAVENKRANT

40
JUBILEUM

WERELDHAVENDAGEN

Special

1, 2 EN 3 SEPTEMBER 2017

Meet
'Discovery Port
Reporter'

Ferdinand

'Hoi, ik ben Ferdinand en ik houd je op de hoogte van de Wereldhavendagen. Hoe? Met mijn vlogs: korte video-verslagjes op sociale media. Ook in de weken die voorafgaan aan dit jaarlijkse havenfeestje. Kijk dus snel online!'

Bekijk de vlogs van Ferdinand op Facebook, Twitter, Instagram en YouTube. Zoek onder #Wereldhavendagen en #Werelds. En volg de Wereldhavendagen op social media.

Kijk op www.wereldhavendagen.nl voor actuele informatie over alle activiteiten, demonstraties, excursies, locaties en tijden.

Bij het ss Rotterdam (3e Katendrechtsehoofd) vind je een informatiepunt en excursieverkoopbalie.
Geopend: vrij-zo, 8-18 uur.

Last minute-excursietickets koop je bij de balie bij het ss Rotterdam (Katendrecht) en op de Wilhelminapier (Rijnhavenbrug).
Geopend: vrij-zo, 10-18 uur.

Werelds!

Ferdinand selecteerde speciaal voor de Havenkrant zes wereldse onderdelen.

WORD JIJ SEA RANGER?

Maak kennis met de Sea Ranger Service, 's werelds eerste internationale maritieme rangerdienst. Vanaf dit najaar stomen veteranen van de Koninklijke Marine de eerste lading werkloze jongeren klaar voor hun rangertaken: het beheer van beschermde zeegebieden. Tijdens de Wereldhavendagen is het schip dat speciaal voor deze taken wordt gebouwd, te bezichtigen op het Koninginnenhoofd. Ook kun je je laten voorlichten over het *Sea Ranger Bootcamp*: twintig korte maritieme cursussen in vijf weken (lees ook het interview op pagina 4). De beste kandidaten promoveren tot ranger. **Vrij - zo, Koninginnenhoofd**

Bekijk mijn vlog

Werelds initiatief

AAN DE BAK VIA EXTRA TALENT?

De haven wordt draaiende gehouden door zo'n 175.000 werknemers. Extra Talent is één van de arbeidsbemiddelaars die zorgt dat de juiste talenten op de juiste plek komen. Bij hun stand op de Wereldhavendagen kunnen ze je er alles over vertellen. En dat niet alleen: je kunt hier samen met je partner, collega's, vrienden of familie op de kiek. Je krijgt de foto digitaal én op papier mee naar huis, een tastbaar aandenken van je bezoek aan de Wereldhavendagen. En wie weet wordt dit jouw vertrekpunt voor een mooie havencarrière. Want Extra Talent bemiddelt voor vele leuke kantoorfuncties in de haven. **Vrij - zo, Parkkade**

Werelds werk

Duurzame wereld

DRIJVEND PAVILJOEN

In de oceanen en zeeën drijft steeds meer plastic afval. Daarom investeert Havenbedrijf Rotterdam in verschillende initiatieven om deze 'plastic soep' aan te pakken. Tijdens de Wereldhavendagen kun je zelf je steentje hieraan bijdragen bij het Drijvend Paviljoen, de futuristische bollen in de Rijnhaven die volledig in het teken staan van alles wat met duurzaamheid te maken heeft. Stap bijvoorbeeld in een van de bootjes van *Plastic Whale* om plastic en ander afval op te vissen uit de Rijnhaven. Met het afval kun je ook aan de slag. Zo bouw je onder begeleiding van Scrap XL een groot schip van plastic materialen. En leren studenten van het Scheepvaart en Transport College (STC) je een catamaran te knutselen én programmeren.

Vrij - zo, Drijvend Paviljoen, Rijnhaven

AVONDSHOW:
'HOT OP HET
WATER' MET
LEVEL 42

Op het dek van BigRoll's speciale ladingsschip BigRoll Baffin naast de Erasmusbrug verzorgen diverse artiesten de avondshow. Laat je door Level 42 terugvoeren naar de jaren tachtig. De Britse band is bekend van hits als *Lessons in love* en *Hot water*. Zing samen met Nielson 'Sexy als ik dans' en voel het ritme van de traditionele Caribische trommels van Kuenta i Tambu. Verder geniet je gedurende het gehele programma van een vuurwerk- en lichtshow. **Za van 21:00 uur tot 22:45 uur. Gratis te zien vanaf de Holland Amerikakade, Willemskade en de Erasmusbrug.**

AAN BOORD BIJ DE KONINKLIJKE MARINE

Bij een wereldse haven zoals Rotterdam hoort ook een wereldwijd inzetbare marine. En dus komt de Koninklijke Marine ook tijdens deze jubileumeditie van de Wereldhavendagen in actie. Zo kun je kennismaken met Zijner Majesteits oorlogsschepen, die wereldwijd worden ingezet voor vrede en veiligheid. Stap bijvoorbeeld aan boord van het grootste marineschip, Zr.Ms. Karel Doorman aan de Holland Amerikakade en bij onderzeeboot Zr.Ms. Bruinvis. Of bezoek duikvaartuig Cerberus, de sleepboot Waddenzee en de maritieme NH-90 gevechtshelikopter van het Defensie Helikopter Commando (DHC). Deze laatste speelt samen met de mannen van het Korps Mariniers een grote rol tijdens de dagelijkse demonstraties. Ook niet te missen: het Mariniersdorp aan de Parkkade waar kinderen en jongeren zich kunnen uitleven op de hindernisbaan en zelf kunnen ervaren hoe zwaar de bepakkings van een marinier is.

Vrij - zo, Parkkade

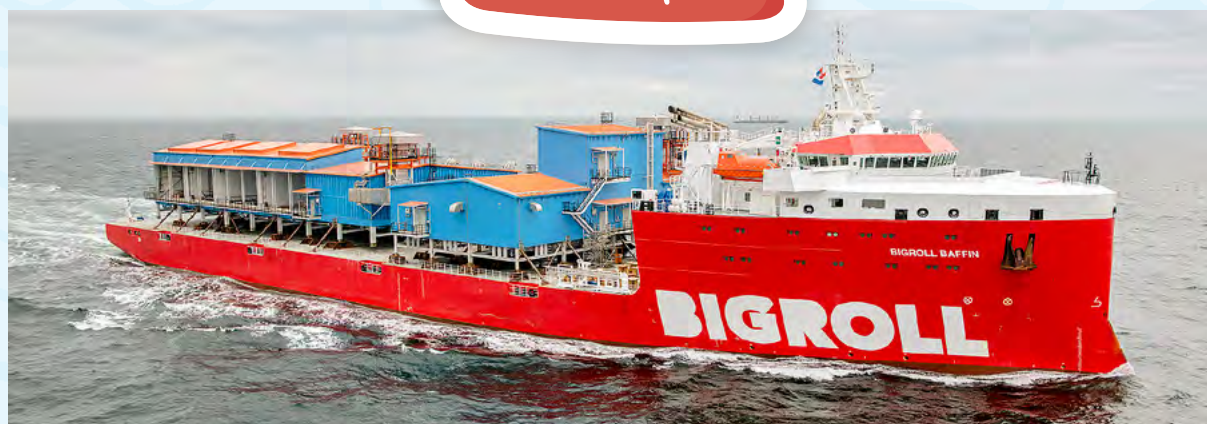
DE KRACHTPATSER VAN BIGROLL

De schepen van BigRoll herken je uit duizenden. Al was het maar door de felrode scheepsromp met in grote, witte letters: BIGROLL. Maar ook vanwege het verlaagde, platte dek, geschikt voor de gigantische installaties die erop worden gerold. Op deze manier vervoerden

BigRoll-schepen onlangs nog enorme 'modules' voor een fabriek voor vloeibaar gas (LNG) op een Russisch schiereiland in het noordwesten van Siberië. Uit deze vloot van spierballenschepen ligt tijdens de Wereldhavendagen de BigRoll Baffin aan de Parkkade - met zijn 173 meter lengte zal hij je niet snel ontgaan. Tijdens de bezichtiging zal je duidelijk worden waarom deze Nederlandse schepen geschikt zijn voor operaties tijdens de lastigste omstandigheden overal ter wereld, zoals het breken van een dik pak ijs in Arctische wateren.

Vrij - zo, Parkkade

WIN EEN EXCURSIE

De Havenkrant geeft 2 x 4 kaartjes weg voor de excursie naar TEAM Terminal op zaterdag of zondag.

Stuur uiterlijk woensdag 30 augustus een e-mail met naam, contactgegevens en gewenste dag naar havenkrant@portofrotterdam.com o.v.v. TEAM Terminal. Winnaars krijgen vrijdag 1 september bericht.

DE REUZETANKS VAN TEAM TERMINAL

Ze zijn een vertrouwd gezicht voor alle omwonenden van de haven: de grote tanks voor de opslag van olie. Maar heb je zo'n gigant wel eens van dichtbij gezien? Nee? Pak dan je kans en doe mee aan de excursie naar TEAM Terminal in de Europoort. Hier gaan tankers voor anker om hun vloeibare vrachtje over te hevelen. Na een rondrit over het terrein en een bezoek

aan de vernieuwde controlekamer van TEAM Terminal, het hart van de operatie, snap je precies hoe dat in zijn werk gaat. Je krijgt zelfs de kans om een olieopslagtank van binnen te bekijken die een onderhoudsbeurt moet krijgen.

Busexcursie op vrij - zo

Bekijk mijn vlog

Werelds-bedrijf

Wereldwijd inzetbaar

WERELDHAVENDAGEN *kinderpagina*

dep...!!!!

KOM JE OOK

HAVENKRANT

WERELDSE *workshop*

Zin om al plakkend, knippend en kleurend je eigen wereld te creëren? Kom dan naar de gratis workshop van tekenaar Maaïke Slingerland. Je krijgt een werkblad met daarop een wereldbol die je zelf mag

bekleden met bootjes, dieren en andere dingen die je mooi vindt. Vooral leuk voor kinderen van 5 t/m 12 jaar, maar papa's, mama's, opa's en oma's mogen ook meedoen!

VRIJ - ZO, WESTERKADE

3x Super leuk!

GEZOCHT *Waterratten*

Heb jij 'watersport kriebels' en lijkt het je leuk om gratis kennis te maken met zeilen, windsurfen, kanovaren of 'suppen' (staand peddelen)? Kom dan tijdens de Wereldhavendagen naar *Optimist on Tour* in de Rijnhaven. Om zeker te zijn van een plekje ga je naar optimistontour.nl en geef je je op. Let op: Optimist on Tour is voor kinderen tot en met 13 jaar met een zwemdiploma.

VRIJ - ZO, DRIJVEND PAVILJOEN, RIJNHAVEN

SPEURNEUZEN *Voor échte*

Met welk dier speurt de Douane naar smokkelwaar? Juist, speurhonden! Bij de stand van de Douane kun je je laten schminken als hond en daarna een gekke selfie maken in het speurhondenok. Wie de juiste antwoorden bij elkaar snuffelt in de speurneuzentest maakt kans op een super leuk kinderfeestje in het Belasting & Douane Museum.

VRIJ, WESTERKADE 14-16

WELKE SPEURNEUS WIL JIJ ZIJN?

Kijk, zo gaaf is de haven

De havenschool van Imani en Amine

Amine en Imani (allebei 11) zitten op de Toermalijn in Rotterdam, een basisschool die zich laat inspireren door de haven. Met hun klas maken ze regelmatig havenuitstapjes.

De twee leerlingen van groep 8 van de Toermalijn zijn het erover eens: De Hef is de mooiste brug van Rotterdam. Ze zagen de Koningshavenbrug, zoals hij 'echt' heet, tijdens een van hun excursies per boot door de haven. Amine: 'Wist je dat er vroeger een trein overheen reed? Ik vind 'm echt

gaaf, want hij kan op een speciale manier open: het hele middenstuk gaat dan recht omhoog.' Over bruggen hoef je Amine en Imani niets te vertellen. Ze maakten er vorig jaar in de klas met K'nex (bouwspiegel) verschillende na. Amine: 'We oefenden met allerlei manieren waarop je ze kunt

bouwen. Hoe heet dat ook alweer?' Imani: 'Met verschillende constructies!' Amine: 'Ja dat was erg leuk, ik hou van bouwen. Samen met klasgenoten heb ik een hijskraan gemaakt. Het ziet er moeilijk uit, maar dat valt wel mee. Je moet gewoon een stappenplan volgen.' Amine komt vaak in havens, niet alleen in die van Rotterdam. 'We gaan altijd vanaf Spanje met de boot naar Marokko op vakantie en varen dan naar Tanger. Daar zie je enorme schepen. Ik denk dat ik zo van havens hou omdat mijn opa visser was in Marokko. Zijn werkplek was de haven.'

FOTO: THEO VAN PELT

Vraag het

DE HAVENMEESTER

Kunnen schepen gewoon doorvaren tijdens de Wereldhavendagen?

'Gewone schepen mogen tijdens deze dagen door de haven varen, maar ze moeten wel rekening houden met het festival. Ik probeer de overlast voor de schepen zo veel mogelijk te beperken, maar de schepen kunnen die dagen niet overal varen. Ze krijgen via een 'Bericht aan de Scheepvaart' precies door waar ze wel en waar ze niet mogen varen. Die berichten staan op de website van het Havenbedrijf Rotterdam en teletekst. Onze patrouillevaartuigen (geel/blauwe schepen) houden tijdens de Wereldhavendagen het gebied goed in de gaten. Het kan altijd gebeuren dat er ineens iets verandert op het water of dat een schipper de berichten niet heeft gelezen.'

Heb jij een vraag voor de Havenmeester? Mail naar: havenkrant@portofrotterdam.com o.v.v. Havenmeester

Euh?!

Dus...

Zo haal je het maximale uit de Wereldhavendagen

1. FOTOTOESTEL MEE

'Neem je telefoon of fototoestel mee, want je ziet mooie dingen zoals grote schepen en gave demonstraties. Ik hoop dat ik dit jaar de helikopters van de Koninklijke Marine kan zien, want ik wil later piloot worden.'

2. BOEK EEN BOOT

'Wij gingen vorig jaar met de klas helemaal onderin het schip: naar het ruim. We zagen een speciale machine waarmee zee-lieden een hulpsignaal kunnen verzenden: morsecode heet dat. We mochten ook speciale koekjes proeven uit een overlevingspakket. Niet lekker!'

3. REGENKLEDING

'Oh ja: vergeet je regenjas of paraplu niet als het regent! Vorig jaar werden we helemaal nat op de boot. Gelukkig konden we schuilen onder de Erasmusbrug. Dat was wel leuk, normaal zie je de brug niet van de onderkant, nu konden we alle constructies zien.'

3 Vette tips van Amine!

ZO PLAN JE DE BESTE ROUTE VOOR EEN CONTAINER

- » Het Havenbedrijf Rotterdam ontwikkelde Navigate, een reisplanner voor containervervoer
- » Zodat goederen vaker de snelste en goedkoopste route volgen
- » Ook dat pakketje dat je via internet bestelde

WAAROM EEN ROUTEPLANNER VOOR CONTAINERS?

Als ondernemers vroeger een container van a naar b wilden vervoeren, dan moesten ze per vervoerstype (schip, trein, vrachtwagen) uitzoeken wat het snelst was. Dit kostte veel papierwerk en telefoontjes naar bedrijven en vervoerders. Net zoals wanneer je naar de NS belt voor de snelste route en zij jou vertellen dat je een busmaatschappij moet hebben. Dat had je liever meteen geweten. Met Navigate, de reisplanner voor containervervoer die Havenbedrijf Rotterdam heeft ontwikkeld, kan elke ondernemer nu snel online vervoersroutes zoeken en plannen.

Routeplanner en bedrijvengids ineen.

WAT MOET IK ME HIERBIJ VOORSTELLEN?

Navigate is een routeplanner en bedrijvengids ineen. Zoals een reisplanner jou de snelste weg laat zien, kan Navigate de slimste route voor een container geven. Stel: je wilt van Rotterdam naar Groningen. Dan

FOTO: PETER HILZ/HH

vraag je je eerst af hoe je er het snelst komt: ga ik met de trein, of kan ik beter met de bus, taxi of pont? En waar moet ik dan op en afstappen? Navigate doet precies hetzelfde, maar dan voor containers.

HOE WERKT HET?

Aan de hand van het gekozen vertrekpunt en de gewenste bestemming biedt de routeplanner diverse opties. Per route zie je de verschillende zee-, spoor- en/of binnenvaartverbindingen naar de bestemming. In het programma zijn alle mogelijke routes tussen 550 havens over de hele wereld

opgenomen. In één moeite door vind je de spoor- en binnenvaartverbindingen tussen Rotterdam en ruim 150 Europese binnelandse containerterminals.

WAT KUN JE ER NOG MEER MEE?

Meteen contact leggen met de bedrijven die bij het vervoer betrokken zijn. Navigate bevat de gegevens van maar liefst 1600 ondernemingen. Zo wordt het plannen van een route pas echt efficiënt. Wanneer ze in Rotterdam hun containers afleveren, zien ze direct waar ze tijdens hun bezoek kapotte exemplaren kunnen laten maken.

WAT HEBBEN JIJ EN IK HIERAAN?

Het Havenbedrijf wil door gebruik van digitale informatie (gedeeld via computers) de haven zo efficiënt mogelijk maken. Met 'gereedschappen' als Navigate wordt de hele logistieke keten – van fabriek naar eindgebruiker – toegankelijker, en zo makkelijker en sneller. Wat de Havenkrant-lezer daar aan heeft? Jij kunt erop vertrouwen dat je pakketje via de snelste, beste, goedkoopste – en in de toekomst: duurzaamste – route wordt bezorgd.

Probeer Navigate zelf uit in de stand van het Havenbedrijf op het Koninginnehoofd!

Alle vaarroutes leiden naar Rotterdam

Scheepsladingen uit de hele wereld arriveren in Rotterdam. Maar waar komen ze vandaan en via welke route varen ze? Een top vijf van de drie ladingstypen.

DROGE BULK

Zoals kolen, erts, maïs, granen, biomassa, schroot.

Totaal: 73,9 miljoen ton

De meeste droge bulk arriveert uit Zuid-Amerika. Het leeuwendeel (67%) komt van de oostkust (voornamelijk Brazilië). 33% is afkomstig van de westkust, via het Panamakanaal.

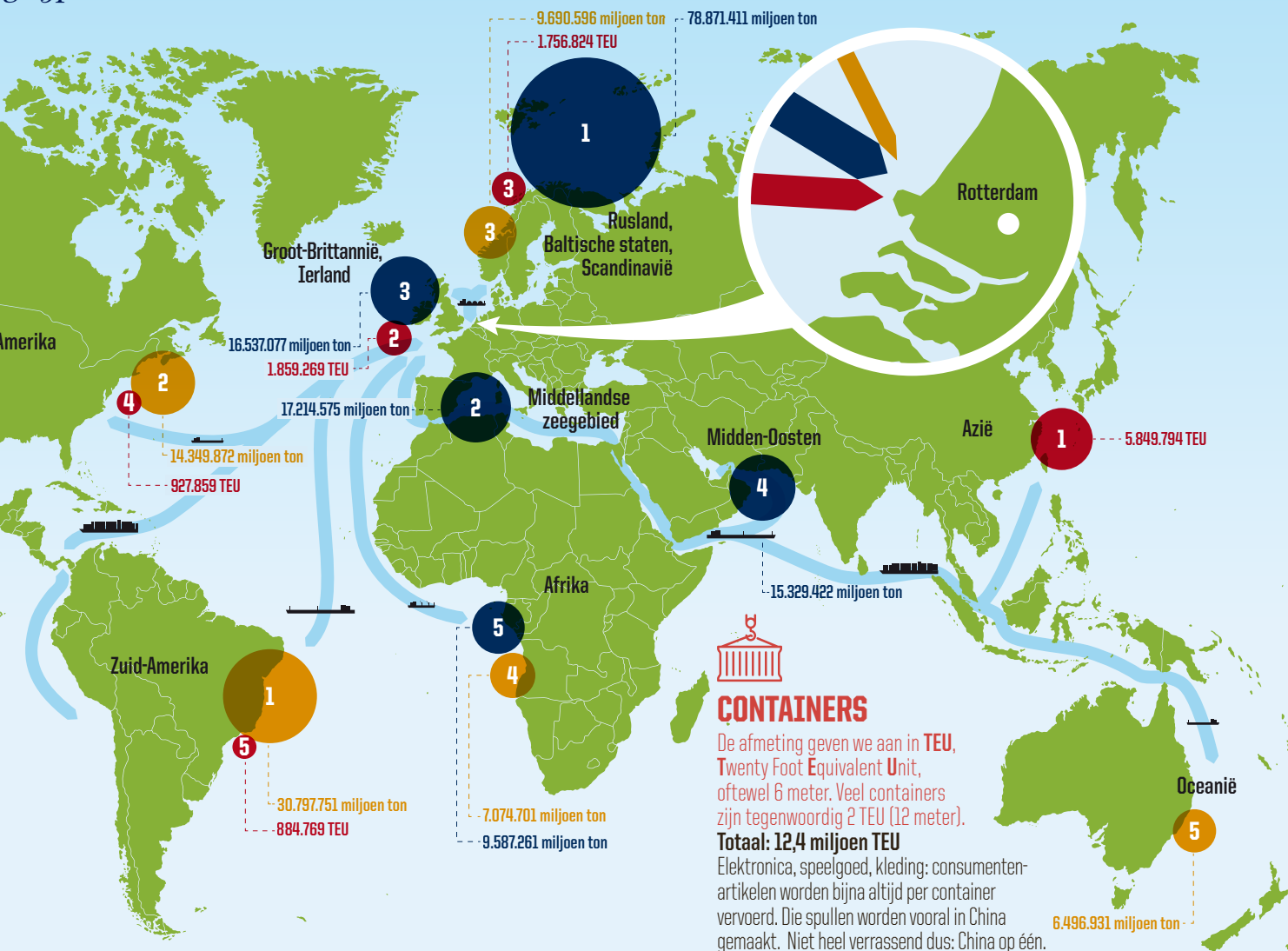

NATTE BULK

Zoals (plantaardige) olie, chemicaliën, biobrandstoffen.

Totaal: 165,7 miljoen ton

Niet het Midden-Oosten met zijn gigantische olievoorraad staat op nummer één. Nee, de oliestaten komen we pas tegen op plek vier. Verrassend genoeg komt de meeste natte bulk niet van ver, maar van dichtbij: Europa. Namelijk: olie afkomstig uit Rusland, doorgevoerd via de Baltische havens.

CONTAINERS

De afmeting geven we aan in TEU, Twenty Foot Equivalent Unit, oftewel 6 meter. Veel containers zijn tegenwoordig 2 TEU (12 meter).

Totaal: 12,4 miljoen TEU

Elektronica, speelgoed, kleding: consumentenartikelen worden bijna altijd per container vervoerd. Die spullen worden vooral in China gemaakt. Niet heel verrassend dus: China op één.

INFOGRAPHIC: JAN PETER HEMMINGA

BAAN gescoord

FOTO: HUNTSMAN HOLLAND BV

Sven Staal (21): 'Waarop ik scoorde tijdens mijn sollicitatie? Kennis. Tijdens het eerste gesprek en het rondje door de fabriek kreeg ik best ingewikkelde vragen. Dan moet je putten uit vier jaar opleiding en stages. Dat ging lekker, en nu werk ik sinds begin juli als allround procesoperator bij Huntsman, producent van polyurethanen; een kunststof die verwerkt wordt in bijvoorbeeld matrassen en stoelen. Als procesoperator moet ik ervoor zorgen dat de fabricage soepel verloopt. Bij een storing moet ik dus snel met oplossingen komen!'

Bruto salaris van Sven: 3220 euro bruto per maand. Heeft processtechniek jouw belangstelling? Techniek College Rotterdam (voorheen Zadkine) biedt opleidingen op verschillende niveaus. Zie: TECHNIEKCOLLEGEROTTERDAM.NL.

KIJK VOOR DE LAATSTE VACATURES OP:

- PORTOFROTTERDAM.COM/VACATURES
- TALENT-GEZOCHT.NL
- WATERTALENT.NL
- MARITTIEMEVACATUREBANK.NL
- ROTTERDAMPORTRINFO.COM

De werkweek van...

EEN HOOFD PERSONEELS-ZAKEN

Astrid Jonker voelt zich als hoofd personeelszaken bij Havenbedrijf Rotterdam ook betrokken bij de arbeidsmarkt in het havengebied. 'Hier is altijd plek voor nieuw talent.'

MAANDAG

'Een klein feestje. Onze arbeidsmarkt campagne *Come. Grow. Go* is net gelanceerd. Wat we willen uitstralen: iemand komt bij ons werken (*come*), groeit en draagt bij aan de organisatie in verschillende functies (*grow*) en gaat op een goed moment weer weg (*go*). Het is bijzonder dat we tijdens de werving van onze medewerkers al benoemen dat we ze ooit weer willen laten gaan. Maar de veranderende wereld vraagt hierom. Bijna niemand werkt nog veertig jaar in dezelfde functie, of zelfs bij hetzelfde bedrijf. We zoeken dus mensen die binnen een functie passen, maar ook kunnen doorgroeien en zich verbreden; kortom: die wendbaar zijn.'

DINSDAG

'Ik heb net een afspraak gemaakt om met de Roeiers op stap te gaan. Ik ben verant-

woordelijk voor de werving en ontwikkeling van de 1130 medewerkers van het Havenbedrijf, maar voel me ook betrokken bij de arbeidsmarkt in het havengebied. En dat betekent af en toe die haven in! Ik heb deze plek met al zijn bedrijvigheid en industrie echt leren waarderen. Er werken hier zo'n 175.000 mensen en het mooie is: er is altijd plek voor nieuw talent.'

'We houden talent in Rotterdam'

WOENSDAG

'We vieren vandaag de overstap van een van onze medewerkers naar Van Oord. Ze kon makkelijk switchen vanwege Rotterdam Werkt: een netwerk van vijftien bedrijven dat onderling talenten uitwisselt, elkaar helpt bij het vervullen van vacatures en werkt aan gezamenlijke traineeships.'

DONDERDAG

'Ik zit op m'n kamer, met de deur open. Eén ochtend per week kunnen medewerkers

bij mij binnenlopen, zonder afspraak. Ik heb dit gedaan naar aanleiding van feedback tijdens een training. Ik kreeg terug dat ik te weinig bereikbaar was voor mijn eigen mensen.'

VRIJDAG

'We evalueren de kick-off van de leer-/werkplaats Wilhelminapier van eind juni. Samen met het Albeda College, ondernemers op de Wilhelminapier en de gemeente Rotterdam zetten we leer-werkplaatsen op met het thema hospitality. Studenten kunnen bijvoorbeeld ervaring opdoen bij zeemanshuis 'The Bridge' in Oostvoorne waar zeevarenden voor een bakje koffie terecht kunnen. Ook dat is gastvrijheid: gastvrijheid in de haven.'

Astrid (44) studeerde neuropsychologie en psychonomie aan de UvA. Ze was secretaris/griffier voor de Centrumraad en werd daarna hoofd corporate affairs bij het Havenbedrijf. Sinds 2015 is ze hoofd personeelszaken.

FOTO: BOB VAN DER VLIET

HANDEN UIT DE MOUWEN *voor een rollende goederentrein*

Vroeger moest een kapotte treinwagon naar de werkplaats. Tegenwoordig komt de werkplaats naar de wagon – in de vorm van een busje met twee monteurs van Rail Wagon Services. Des te sneller rolt de trein weer over het spoor.

Thom Derks maakte carrière als manager in de goederenspoorwereld en keek daar zijn ogen uit. 'Van de Duitse shuttledienst die ik runde, viel één op de vijf treinen uit. Dat moest toch beter kunnen?' Al snel constateerde hij dat het onderhoud aan de wagons werd uitgesteld totdat ze het begaven, met alle vertraging van dien. Want eer zo'n kapotte wagon was afgekoppeld en naar de werkplaats gereden... En dus kwam Thom met een simpele, maar voor de spoorwereld toch revolutionaire oplossing: preventief onderhoud. Mét resultaat: de uitval liep terug van twintig naar twee procent.

Inmiddels was het Thom wel duidelijk: in de wereld van het goederenspooronderhoud was nog veel te verbeteren. En dus richtte hij met compagnon Roland van Roosendaal Rail Wagon Services op. Het doel: snel, flexibel en op locatie goederenwagons onderhouden en repareren. Daartoe vertrekken dagelijks vanaf het bedrijfsterrein in de Botlek de busjes met onderhoudsmonteurs. Thom: 'Ze hebben ook de papieren om te werken als wagenmeester, rangeerder of machinist.' Lachend: 'Maar je moet ze niet te vaak laten rangeren, dat vinden ze maar saai. Onze mensen maken liever vieze handen.'

'Onze jongens maken liever vieze handen dan dat ze rangeren'

HANDIGE WERKERS GEZOCHT

Rail Wagon Services kan nog wat extra 'handjes' gebruiken. Een technische achtergrond is een pré, maar bovenal moet je leergierig zijn, servicegericht en een beetje flexibel. Meer weten? Neem contact op met Lianne van Die: l.vandie@railwagon.nl

FOTO: ANJA KORTENBOUT

Ontmoet de haventalenten van de toekomst

Ben je jong en ambitieus? Dan is de Rotterdamse haven de perfecte plek om aan de slag te gaan. Of je nu processen wilt verbeteren of ervoor wilt zorgen dat producten zo goed mogelijk gemaakt worden. Tijdens het jaarlijks Rotterdams Havenevenement worden jonge haventalenten in het zonnetje gezet. Waar gaat hun hart sneller van kloppen?

HAVEN'S
★ GOT
★ TALENT

'Over tien jaar? Dan wil ik meehelpen bij het openen van een fabriek'

Abdella Mohamed Ahmed (25), afgestudeerd als mbo allround operationeel technicus aan het Scheepvaart en Transport College. Genomineerd voor de Marine Club Rotterdam-prijs voor talentvolle mbo'ers aan het Scheepvaart en Transport College:

De erkenning dat je hard werkt, is voor mij al een prijs. Mijn docenten hebben me genomineerd. Ik woon al sinds mijn zeventiende alleen en doe alles zelf. Dat gecombineerd met mijn goede cijfers maakte dat mijn docenten me in het zonnetje wilden zetten. Ik was super vereerd dat ze mij kozen.

Ik ben in juli afgestudeerd als procesoperator en meteen begonnen aan mijn eerste echte baan bij BP in de Europoort. Samen met mijn collega's zorg ik dat de productie van bijvoorbeeld benzine en kerosine zo veilig en goed mogelijk verloopt. Het leukste aan het werk vind ik dat het heel afwisselend is. Als er dingen tegenzitten, moet je snel schakelen om te zorgen dat de productie op gang blijft. Op rustige dagen is er tijd voor zelfstudie. Binnen mijn functie werk ik namelijk aan een vierjarig leertraject waardoor ik straks op kantoor kan werken.

Wat ik over tien jaar doe? Ik ben erg avontuurlijk ingesteld, dus ik zie een baan in het buitenland wel zitten. Het lijkt me bijvoorbeeld gaaf om mee te gaan met een bedrijf dat een nieuwe fabriek opent in het buitenland, zodat ik nieuwe mensen kan begeleiden. Maar voorlopig zit ik hier goed. Ik vind de industrie super interessant en wil me graag blijven ontwikkelen.

Daphne van Hal (24), studeerde Bedrijfskunde en deed de master Supply Chain Management aan de Rotterdam School of Management van Erasmus Universiteit Rotterdam. Met haar scriptie over de impact van automatisering op supermarkten won ze de SmartPort Scriptieprijs:

Hoe zorg je dat een blikje kattenvoer automatisch vanuit een rek naar een robot verschuift die het vervolgens in een rolcontainer zet? Dat is waar mijn scriptie over gaat: het automatiseren van de bevoorrading bij supermarkten. Mijn scriptie-begeleider heeft mij naar voren geschoven als genomineerde. De jury van het Havenevenement vond onder andere de wiskunde in mijn scriptie van hoog niveau. Het was voor mij echt een verrassing dat ik won, ik wist namelijk niet dat ik was opgegeven. Ik heb literatuur uit de containerwereld toegepast op supermarkten, maar toch dacht ik dat de link met de haven misschien te diep was weggestopt in mijn scriptie. Gelukkig zag de jury dat anders. Dat ik deze prijs heb gewonnen, is echt de kers op de taart. Ik hoopte door middel van een stage werk te vinden en dat is gelukt: ik werk nu als Process Engineer bij Vanderlande op Schiphol. Niet de Rotterdamse haven dus, maar een luchthaven. Of ik later wel in de haven zou willen werken? Ik wil vooral heel graag betrokken zijn bij de techniek. Die spreekt me heel erg aan in de haven. Kranen zijn mooi, maar alle rekentechnische modellen erachter vind ik het meest interessant. Er is nog zo veel mogelijk op het gebied van automatisering. Mijn toekomst ligt open!

'Kranen zijn mooi, maar het rekenwerk erachter is interessanter'

Renee Naaktgeboren (29) mag zich Jong Haventalent 2017 noemen. Ze werkt als Tender Manager bij Damen Shiprepair & Conversion. Ze studeerde Werktuigbouwkunde en volgde de master Maritieme Werktuigkunde aan de TU Delft:

Ik ben geboren met een passie voor snelheid, water en machines. Van jongs af aan was ik al aan het sleutelen aan auto's en bootjes. Inmiddels ben ik een *hardcore* techneut met liefde voor de haven die bovendien goed met andere mensen overweg kan. Dat ik nu Tender Manager ben bij Damen is dus een logische keuze: met ons team zijn wij de schakel tussen de techniek, commercie, onze interne organisatie en de klant.

Twee collega's hebben me los van elkaar opgegeven voor deze titel. Dat vind ik al een groot compliment. Natuurlijk is het extra leuk dat ik de titel ook heb gewonnen. Als Jong Haventalent is het je missie om jongeren te enthousiasmeren om in de haven te werken. Ik wil graag laten zien hoe veelzijdig de haven is. Je kunt hier met elke achtergrond iets betekenen. Ik weet al hoe ik te werk wil gaan: ik wil andere *young professionals* die al in de haven werken stimuleren om hun havenpassie uit te dragen. Zo groeit het netwerk van havenenthousiastelingen en hebben we een groter bereik. Zelf hoop ik over tien jaar nog steeds te werken in een omgeving waarin mensen elkaar inspireren. Ik hou van hard werken aan een gemeenschappelijk doel. En ja, over tien jaar doe ik dat nog steeds in de haven!

TALENTEN IN DE SCHIJNWERPERS

Het Rotterdams Havenevenement wordt elk jaar georganiseerd door Deltalinqs, Havenbedrijf Rotterdam en de STC-Group, in samenwerking met

Marine Club Rotterdam, Jong Havenvereniging, SmartPort en RDM Centre of Expertise. Met dit evenement willen de partijen onderstrepen dat

de Rotterdamse haven een fantastische werk- en leerplek is voor talenten van ieder opleidingsniveau en op elk punt in zijn/haar carrière.

WERELDHAVENDAGEN

AGENDA

SHANTY-FESTIVAL

Gratis

Ruim dertig koren zingen drie dagen werklieders uit de oude zeilvaart tijdens het Internationaal Shantysfestival Rotterdam. Rondom

in Theater Walhalla, op het Rijnhavenbrugplein en het Deliplein. Kaarten online: €17,50 p.p. Kaarten aan de deur: €25 p.p. denachtvandeKaap.nl 010 433 13 00

de Leuvehaven van vr 1 t/m 3 sept. shantysfestivalrotterdam.nl

NACHT VAN DE KAAP

Katendrecht gaat terug in de tijd en wordt weer zeemanskwartier 'De Kaap'. Feest mee op 2 sept tijdens dit festival

WORLD PORT BUSKER FESTIVAL

De beste straatmuzikanten uit 's werelds grootste havensteden! Op vr 1 en za 2 sept in verschillende Rotterdamse straten en kroegen. Op zo 3 sept staat het hele gezelschap op het Deliplein op Katendrecht. worldportbuskerfestival.nl

SEPTEMBER

KOLEN EN ERTS KIJKEN

Nagenieten van de Wereldhavendagen? Neem op za 9 sept een kijkje bij EMO, de grootste terminal in Europa voor kolen en ijzererts. Je ziet grote schepen, enorme grijpers en lange transportbanden. Met hapjes en drankjes.

Za 9 sept, 10-16 uur Missouriweg 25, Maasvlakte 0181-371 108, Programma en aanmelden (verplicht): open.emo.nl

FIETS DE HARBOUR TOUR

Op 24 sept is de eerste editie van de Harbour Tour. Deze tocht voor recreatieve fietsers voert door het havengebied. Routes van 30, 70, 110 en 150 km met tussenstop bij FutureLand. Individueel, per groep of met een busnessteam.

Deelname Harbour tour vanaf €22,50 harbourtour.nl

OKTOBER

SPEKTAKEL BIJ DE HARBOUR RUN

Voor de vijfde keer: de Harbour Run, een renparcours van tien km over kades, langs schepen, kranen en containers. Meedoen op 8 okt kan waarschijnlijk niet meer, maar de deelnemers kun je wel aanmoedigen. Start: 11:00 uur bij RDM Rotterdam.

Deelname Harbour run (vanaf 18 jaar): €42,50 harbourrun.nl

STAD VAN DE TOEKOMST

Bezoek de stad van de 21e eeuw in Merwe-Vierhavens. Dingen maken met 3d printers of van afval. Zie p.3. Za 2 sept, Rondom het Keilepand, Keilestraat 9a Rotterdam Boek eventueel tevoren een rondleiding door Merwe-Vierhavens (12:00 / 15:00 / 22:00 uur) via parfumdeboemboem.nl voor €10.

Win een cd!

Stuur een email met je naam adres en telefoonnummer naar havenkrant@portofrotterdam.com en maak kans op een cd van 'De Bezetting Speelt'.

STAP TIJDENS DE WERELDHAVENDAGEN IN DE GROOTSTE FLIPPERKAST VAN ROTTERDAM

Ook in de stand van het Havenbedrijf Rotterdam vind je het thema van de Wereldhavendagen terug: Werelds! In onze drie opvallende koepels op het Koninginnehoofd

bespeel je springend de grootste flipperkast die je ooit zag. Al flipperend stuur je lading langs verschillende havens de wereld over. Zo zie, beleef en leer je hoe goederen uiteinde-

lijk hun weg naar het achterland vinden. De showmaster loodst jou door het spel om de meeste punten te behalen. Koninginnehoofd 010-252 4949

FutureLand: geluid en beeld

De FutureLand Ferry en Express zijn uitgebreid met een gratis audiotour voor Engelse en Duitse bezoekers. Via je smartphone krijg je bij alle hotspots uitleg. Voor de Nederlandse bezoekers is een ervaren gids op bus en boot. In FutureLand zelf kunnen bezoekers gebruikmaken van

een 7-talige audiotour. Daar is nu een unieke expositie samengesteld, uit voornamelijk foto's die bezoekers maakten. Bijvoorbeeld van het opspuiten en inrichten van Maasvlakte 2. Tot eind 2017, FutureLand, Europaweg 902, Maasvlakte, Rotterdam 010-252 252 0, FUTURELAND.NL

Rondje Landtong Rozenburg

Win De Havenkrant geeft vier kaartjes weg voor deze tour. Mail naar havenkrant@portofrotterdam.com met naam, adres en telefoonnummer.

Ontdek tijdens deze tour de versmelting van natuur en havenactiviteiten op de Landtong Rozenburg. In de bus vanuit FutureLand toer je door de Europoort en over de Landtong. De boottocht terug toont je de verborgen kanten van de Maasvlakte vanaf het water. Landtong Rozenburg is een mooi voorbeeld van natuur midden in de haven.

30 september, 12-15 uur, €17,50 (volw) / €11,50 (3 t/m 11 jaar) FutureLand, Europaweg 902, Maasvlakte, Rotterdam 010-252 252 0

FUTURELAND.NL

Natuur is een van de ingrediënten voor een duurzame haven. Meer voorbeelden vind je in de nieuwe brochure 'Bouwen aan een duurzame haven' op portofrotterdam.com/duurzaamheid.

TIP ROTTERDAM TOURIST APP

Met de nieuwe app voor stad en haven heb je de populairste hotspots op een rij. Blijf op de hoogte van de leukste festivals, tentoonstellingen en andere events, zowel in hartje stad, aan het water als in de haven. Met ov-planner. Gratis te downloaden voor iOS en Android.

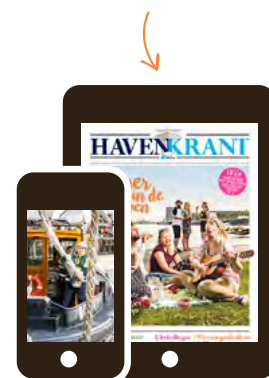

WIE HEeft ALLE PORT OF ROTTERDAM VLAGGETJES?

Het Havenbedrijf Rotterdam bestaat 85 jaar! Spaarde jij de 'Port of Rotterdam' vlaggetjes en heb jij ze allemaal? Dan komen we graag met je in contact! Stuur een mailtje o.v.v. vlaggetjes naar havenkrant@portofrotterdam.com.

Lees de Havenkrant ook online!

Brengt de haven dichtbij

PORTOFROTTERDAM.COM/HAVENKRANT

CONTACT HAVENBEDRIJF ROTTERDAM Afdeling Corporate Communicatie Postbus 6622, 3002 AP Rotterdam 010-2521010 havenkrant@portofrotterdam.com

COLOFON De Havenkrant is een uitgave van het Havenbedrijf Rotterdam. De krant wordt vier keer per jaar verspreid onder inwoners van de regio Rijnmond in een oplage van 530.000 exemplaren. Overname van artikelen en beeld uit de Havenkrant is alleen toegestaan na schriftelijke goedkeuring van het Havenbedrijf Rotterdam. De inhoud is met zorg gemaakt. Ondanks de zorgvuldigheid kunnen er onjuistheden in staan. Aan de inhoud van de krant kunnen geen rechten worden ontleend. Meningingen in deze krant zijn niet noodzakelijkerwijs de mening van de directie van het Havenbedrijf Rotterdam.

REDACTIE Anouska Hoogendoorn-Lagerwaard (hoofdredacteur), Erik Stenhuis (leidendredacteur), Simone Opschoor-den Braber, Tamar Huiberts (stagiaire), Tie Schellekens, Gijs Warmenhoven (Havenbedrijf Rotterdam); Rody van der Pols, Fieke Walgreen (Maters & Hermens Journalistiek)

TEKSTEN Havenbedrijf Rotterdam, Maters & Hermens Journalistiek

FOTOGRAFIE Jiri Buller, Jurgen Huisjes, Anja Kortebout, Theo van Pelt, Hollandse Hoogte, Paul Martens

COVER Jiri Buller

INFOGRAPHIC Jan Peter Hemminga

ART DIRECTION EN VORMGEVING Jan Peter Hemminga (Maters & Hermens Vormgeving)

LITHOGRAFIE Mark Boon

DRUK Janssen/Pers Gennep

VERSPREIDING Reclameverspreiding Bouwman, Cultuurkoerier

MIX Papier van verantwoorde herkomst FSC® C129563